Raden bijeenkomst voortgang Gebiedsperspectief Kinderdijk

10 maart 2020

Arjan Kraijo (wethouder Alblasserdam) en Arco Bikker (wethouder Molenlanden)

Programma

- Introductie
- voortgang uitvoeringsprogramma -> toelichtende vragen
- pauze
- voortgang governance -> gesprek
- Afsluiting

Doel van vandaag

- elkaar informeren over voortgang, nog geen standpuntbepaling
- planning vervolg (onder voorbehoud voortgang in stuurgroep)
    - mei: uitvoeringsprogramma & voorstellen governance in de raad
    - begin juli: borgen middels een samenwerkingsovereenkomst tussen alle leden van de stuurgroep

KINDERDIJK:

toeristisch icoon
én prettige leefomgeving

AMBITIE

Het UNESCO werelderfgoed Kinderdijk wordt het eerste icoon in de wereld waar het ontwikkelen van de toeristische hotspot samengaat met verbeteren van de leefbaarheid, het behouden van de beleving, authenticiteit,rust en ruimte en het versterken van de natuur.

- we willen kwaliteitstoeristen ontvangen
- bezoekers ervaren rust, ruimte, authenticiteit en karakter van het gebied
- het werelderfgoed en de dorpen blijven bereikbaar en bewoonbaar
- inwoners profiteren van het toerisme
- we bieden inwoners de mogelijkheid om vrij te genieten van het gebied

BELEVING

Het icoon Kinderdijk geeft met een aansprekend verhaal invulling aan de educatieve taak.

1

DORPEN IN DE LUWTE

Een toekomst waarin de dorpen zich in de luwte van de toeristenstroom kunnen blijven ontwikkelen.

2

GRIP OP BEZOEKERS-STROMEN

Optimale grip krijgen op alle bezoekersstromen, georganiseerd en ongeorganiseerd.

3

ALS EENHEID

Samen grip op besturing, organisatie en financiering.

BESTUREN

Alblasserdam
provincie Zuid-Holland
SWEK
NBTC
Waterschap
Unesco
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Molenlanden

Behouden en versterken werelderfgoed Kinderdijk

Toerisme als middel en niet als doel

Waterbeheer

Natura 2000

Vastgesteld door de stuurgroep Kinderdijk op 3 oktober 2019

Terugblik

- 29 okt 2019: gebiedsperspectief, met als opdracht vanuit de raden-> zorg voor participatie van inwoners, molenaars en ondernemers bij de uitwerking en invulling

- regelmatig (ook informeel) overleg met bewoners, belangenvereniging, molenaars, ondernemers, bijv:
  - 5 december ‘19: werkbijeenkomst uitvoeringsprogramma
  - vergunningparkeren samen met bewoners en ondernemers opgepakt
  - molenaars ondersteund bij oprichten bewonersvereniging
  - herinrichting molenkade zaterdagochtend 22 februari
  - .....
- communicatie agenda is onderdeel uitvoeringsprogramma

Deel 1

- voortgang uitvoeringsprogramma

Overzicht...

Uitvoeringsprogramma Kinderdijk 2020-2025

Het gebiedsperspectief "Toekomst Werelderfgoed Kinderdijk" en het Uitvoeringsprogramma 2020-2025 vormen voor de leden van de stuurgroep de basis voor hun beleid en de daaruit voortvloeiende maatregelen voor alles wat in en rondom het werelderfgoed te Elshout speelt.
Alle toekomstige ontwikkelingen en initiatieven in en rondom Kinderdijk worden door de leden van de stuurgroep vanuit dit perspectief pro-actief met elkaar besproken en beoordeeld. Op basis daarvan brengt de stuurgroep advies uit aan het bevoegd gezag dat vervolgens in principe zal handelen conform dat advies.
Als een advies van de stuurgroep om wat voor reden dan ook door het bevoegd gezag niet opgevolgd kan worden, wordt dit in de stuurgroep besproken en wordt gezamenlijk gezocht naar een uitkomst die wel door het bevoegd gezag opgevolgd kan worden.

NB: Het vastgestelde gebiedsperspectief, de voorstellen voor het doorontwikkelen van de governance en dit uitvoeringsprogramma zijn de bouwstenen voor de **herziening van het managementplan dat de UNESCO status vereist**. Deze herziening zal in de zomer uitgewerkt worden.

Het UNESCO werelderfgoed Kinderdijk wordt het eerste icoon in de wereld waar het ontwikkelen van de toeristische hotspot samengaat met verbeteren van de leefbaarheid, het behouden van de beleving, authenticiteit, rust en ruimte en het versterken van de natuur

lijn 1	lijn 2	lijn 3
Wij streven naar een toekomst, waarin het icoon Kinderdijk met een aansprekend verhaal invulling geeft aan de educatieve taak die het UNESCO werelderfgoed vereist.	Wij zorgen voor een toekomst waarin de dorpen Kinderdijk, Alblasserdam en Nieuw-Lekkerland zich in de luwte van de toeristenstroom kunnen blijven ontwikkelen als prettige plek om te wonen en ongewenste ontwikkelingen effectief kunnen worden geblokkeerd.	Om onze ambitie waar te maken, gaan we ervoor zorgen dat we optimale grip krijgen op alle bezoekersstromen, individueel en collectief, georganiseerd en ongeorganiseerd, over weg en over water, richting het werelderfgoed.

					Herontwikkeling Entreezone			Herinrichtingsprojecten				Visitors management		Vergunning parkeren			
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2.1	2.2.2	2.2.3	2.3.1	2.3.2	2.3.3	2.4	3.1	3.2	3.3.1	3.3.2	3.4	3.5
Bestuurlijke trekker (= namens de stuurgroep OG)	Verhaal	Draagkracht-onderzoek	Onderzoek consequenties bewoning	Beheersplan Natura 2000 gebied (e.o.)	Omgevings-plan	Stedenbouw-kundig plan entreezone	Waterentree	Renovatie JU Smitgemaal	Molenstraat	Molenkade/ Blokweerse-kade	Boezemkade	Toekomstvisie Kinderdijk Dorp in de Luwte	Westrand Nieuw-Lekkerland	Transferium Alblasserdam	Vergunning-parkeren Kinderdijk	Vergunning-parkeren Alblasserdam	Beperken toegankelijk-heid gebied	Openbaar Vervoer
													last-mile vervoer & bewegwijzering					
Direct betrokken stuurgroepleden	- gehele stuurgroep	- gehele stuurgroep	- RCE	- SWEK - Molenlanden - Alblasserdam - Waterschap	- gehele stuurgroep	- SWEK - Waterschap - Provincie - RCE	- SWEK - Waterschap - Provincie - RCE			- SWEK - gemeente Alblasserdam	- SWEK - Waterschap - Provincie		- SWEK - Alblasserdam - Waterschap	- SWEK - Molenlanden	- Alblasserdam	- Molenlanden	- gehele stuurgroep	- SWEK - Alblasserdam - Molenlanden - Waterschap
Overige te betrekken partijen	- bewoners molengebied - omwonenden - deskundigen -	- bewoners molengebied - omwonenden -	- bewoners molengebied -			- bewoners molengebied - omwonenden - ondernemers -	- bewoners molengebied - omwonenden - ondernemers -		- omwonenden - ondernemers - Qbuzz -	- bewoners molengebied - omwonenden - ondernemers -	- bewoners molengebied - OASE - Natuur en Vogelwacht -		- omwonenden - ondernemers - Qbuzz -	- omwonenden - ondernemers - Qbuzz -				
status		start 2-2020		start 2021				gepland		ontwerp in uitvoering					in uitvoering	in uitvoering		

SWEK

Is als werelderfgoed site-holder binnen de door de stuurgroep vastgestelde kaders verantwoordelijk voor
- het in stand houden van het werelderfgoed en bewaken van de UNESCO werelderfgoed status en alle daaruit voortvloeiende taken
- het dagelijks beheer en de exploitatie van het werelderfgoed en de faciliteiten ten behoeve van het opvangen en geleiden van de bezoekersstromen, (bezoekerscentrum etc.; parkeervoorzieningen In Nieuw Lekkerland en Alblasserdam; last-file vervoer over weg en water; way-finding, communicatie)
- het verhuren van de molens en woningen op het werelderfgoed

En is daarnaast speciaal belast met de volgende onderdelen uit het uitvoeringsprogramma:

1.1 Uitwerken verhaal Kinderdijk

1.2 Draagkrachtonderzoek

1.3 Onderzoek consequenties bewoning

3.1 & 3.2 Last mile vervoer

Gemeente Molenlanden

Is eigenaar van de molens en enkele opstallen in het werelderfgoed. Is lokaal bevoegd gezag voor een deel van het gebied en uit dien hoofde verantwoordelijk voor:
- vaststellen bestemmingsplannen
- vergunningverlening en handhaving
- openbare orde en veiligheid, vaststellen APV
- toepassen monumentenwet
- beheer en inrichting openbare ruimte voor zover niet in beheer bij het Waterschap of overgedragen aan de SWEK

En is daarnaast speciaal belast met de volgende onderdelen uit het uitvoeringsprogramma:

2.2 Maken stedenbouwkundig plan Entreezone

2.2.1 Uitwerken ontwerp waterentree

2.2.2 Herinrichten entreezone

2.3.1 Herinrichten Molenstraat

2.3.3 Verplaatsen Boezemkade

3.1 Aanleg parkeervoorziening Westrand Nieuw Lekkerland

3.4.1 Invoeren vergunningparkeren Kinderdijk

Gemeente Alblasserdam

Is lokaal bevoegd gezag voor een deel van het gebied en uit dien hoofde verantwoordelijk voor:
- vaststellen bestemmingsplannen
- vergunningverlening en handhaving
- openbare orde en veiligheid, vaststellen APV
- toepassen monumentenwet
- beheer en inrichting openbare ruimte voor zover niet in beheer bij het Waterschap of overgedragen aan de SWEK

En is daarnaast speciaal belast met de volgende onderdelen uit het uitvoeringsprogramma:

2.3.2 Herinrichten Molenkade /Blokweerse kade

3.2 Aanleg Transferium Alblasserdam

3.3 Verplaatsten Camper parkeerplaats

3.4.2 Invoeren vergunningparkeren Alblasserdam

Provincie Zuid Holland

Is als provinciaal bevoegd gezag verantwoordelijk voor
- Natuurbeleid
- Regionaal Ruimtelijk Beleid (POVI)
- Bewaken Molenbiotoop
- Regionaal Toeristisch beleid
- Provinciaal Cultureel Erfgoedbeleid
- vergunningverlening en handhaving
- Concessie gever OV

Bewaakt daarnaast het bovenlokale (inter)nationale belang van Kinderdijk als nationaal icoon.

En is daarnaast speciaal belast met de volgende onderdelen uit het uitvoeringsprogramma:

1.4 Natuurbeheersplan N200) gebied (e.o.)

3.8 Afstemmen Openbaar Vervoer doelstellingen en ambities uit gebiedsvisie

Waterschap Rivierenland

Is eigenaar van een groot gedeelte van de grond en water van het werelderfgoed; wegbeheerder van een deel van de wegen in het gebied. Is als functionele overheid verantwoordelijk voor
- waterbeheer (peil, kwaliteit, veiligheid)
- onderhoud en beheer van de hoge en lage boezems, watergangen, kade's en wegen/parkeerterreinen in het gebied
- onderhoud en beheer van de nog werkzame gemalen in het gebied

Voert de komend jaren grootschalige veranderingen door in het watersysteem van de Alblasserwaard.

En is daarnaast speciaal belast met de volgende onderdelen uit het uitvoeringsprogramma:

2.2.3 Renoveren JU Smitgemaal

2.3.2 herinrichten Molenkade - Blokweersekade

Rijksdienst Cultureel Erfgoed

Is uitvoerder van het Nederlands Werelderfgoedbeleid en de monumentenwet. De RCE rapporteert aan de UNESCO en treedt op als kennisinstituut en adviseur.

Kernteam

Is een ambtelijk overleg, belast met de dagelijkse programmatische coördinatie en afstemming. Bereid vanuit die hoedanigheid de vergaderingen van de stuurgroep voor.

Is het overleg waar ***alle (actuele) aanvragen voor vergunningen*** etc. die bij het betreffende bevoegd gezag wordt ingediend, met elkaar worden besproken alvorens daarover door het bevoegd gezag wordt geoordeeld.

Stuurgroep

Is een coördinerend bestuurlijk platform voor inhoudelijke afstemming en de voorbereiding van de besluitvorming door het bevoegd gezag
- bespreekt vanuit die rol alle activiteiten / projecten uit dit uitvoeringsprogramma
- stelt 4-jaarlijks het gebiedsperspectief en bijbehorend uitvoeringsprogramma vast
- monitort de uitvoering van het uitvoeringsprogramma

En is daarnaast speciaal belast met de volgende onderdelen uit het uitvoeringsprogramma:

2.1 Omgevingsplan

3.7 Beperken toegankelijkheid

Beleidscyclus:
- elke 4 jaar stelt het bevoegd gezag op advies van de stuurgroep het gebiedsperspectief vast
- op basis daarvan wordt een uitvoeringsprogramma uitgewerkt en door de stuurgroep vastgesteld
- in het uitvoeringsprogramma staan alleen de projecten en activiteiten die volgen uit het vigerende gebiedsperspectief.
- de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van die projecten ligt bij de individuele leden van de stuurgroep

Monitoring en evaluatie
- de stuurgroep bewaakt (monitort) de voortgang van de uitvoering van het vigerende uitvoeringsprogramma en formuleert adviezen om bij te sturen.

Werkwijze bij de aansturing van de projecten en activiteiten:

1. elke project krijgt vanuit de stuurgroep één 'bestuurlijk opdrachtgever'
   - *deze ligt de voorstellen in de stuurgroep toe op het moment dat hij/zij vindt dat het stuk rijp is voor bespreking (niet projectleider, maar OG besluit dus dat stuk in stuurgroep kan)*
   - *heeft regelmatig overleg met de projectleider*
2. elk project krijgt één projectleider
   - *deze ligt de voorstellen in de stuurgroep toe op het moment dat hij/zij vindt dat het stuk rijp is voor bespreking (niet projectleider, maar OG besluit dus dat stuk in stuurgroep kan)*
   - *heeft regelmatig overleg met de projectleider*
3. projectleider en bestuurlijk opdrachtgever maken afspraken over op te leveren resultaat, planning en noodzakelijke middelen (capaciteit en geld), wijze van afstemming met andere projecten/partijen en vervolgstappen (zoals eventuele formele besluitvormingstrajecten via raden en bestuur)
4. een project start op het moment dat opdrachtgever via stuurgroep dekking voldoende zekerheid heeft dat middelen gedekt kunnen worden

De kerngroep is het ambtelijk vooroverleg voor de stuurgroep, een platform voor operationeel overleg en informele afstemming.

Het UNESCO werelderfgoed Kinderdijk wordt het eerste icoon in de wereld waar het ontwikkelen van de toeristische hotspot samengaat met het verbeteren van de leefbaarheid, het behouden van de beleving, authenticiteit, rust en ruimte en het versterken van de natuur

Beleving

Dorp in de luwte

Grip

- Collectieve ambitie is leidend
- per lijn: wat en wie in één oogopslag duidelijk

Intentie = samenwerken

Het gebiedsperspectief “Toekomst Werelderfgoed Kinderdijk” en het Uitvoeringsprogramma 2020-2025 vormen voor de leden van de stuurgroep de basis voor hun beleid en de daaruit voortvloeiende maatregelen voor alles wat in en rondom het werelderfgoed te Elshout speelt.

Alle toekomstige ontwikkelingen en initiatieven in en rondom Kinderdijk worden door de leden van de stuurgroep vanuit dit perspectief pro-actief met elkaar besproken en beoordeeld. Op basis daarvan brengt de stuurgroep advies uit aan het bevoegd gezag dat vervolgens in principe zal handelen conform dat advies.

Als een advies van de stuurgroep om wat voor reden dan ook door het bevoegd gezag niet opgevolgd kan worden, wordt dit in de stuurgroep besproken en en wordt gezamenlijk gezocht naar een uitkomst die wel door het bevoegd gezag opgevolgd kan worden.

Beleidscyclus & rolverdeling

- elke 4 jaar stelt het bevoegd gezag het gebiedsperspectief vast
- dat is de basis voor het uitvoeringsprogramma
- verantwoordelijkheid voor de uitvoering ligt bij de individuele leden van de stuurgroep

Monitoring en evaluatie

- de stuurgroep bewaakt (monitort) de voortgang en formuleert adviezen om bij te sturen.

Enkele onderwerpen eruit gelicht

- Entreezone - stedenbouwkundig plan
- Vergunningparkeren
- Visitors-management
- Bescherming tribune

Entreezone -> stedenbouwkundig plan

- voor gebied tussen het de Joode-terrein, Buena Vista, cruise terminal en bezoekerscentrum
- integreert de (mogelijke) waterentree, JU Smitgemaal, gebied rondom bezoekerscentrum, gebied achter Windkracht4
- start zodra duidelijkheid is over eigendom
- participatief: met ondernemers, SWEK, bewoners, waterschap
- uitgangspunt: duidelijke scheiding dorp in de luwte en toeristische drukte rondom entree-zone (*optie: de Joode-terrein als parkeerterrein voor het dorp? Onderdeel dorp in de luwte?*)

Vergunningparkeren

Voorstel komt in april in de raad:

- uitgewerkt samen met bewoners, kerk, sportvereniging en ondernemers; geplande start 1-6-2020
- gedurende seizoen tussen 9.00 en 18.00 uur.
- gratis voor bewoners en hun bezoekers
- blauwe zone bij winkels / de klok
- 100% tevredenheid bij iedereen is nooit mogelijk
- wel breed draagvlak: enige manier om parkeeroverlast van toeristen tegen te gaan

Ter hoogte van Molen de Regt
Ter hoogte van Zwarte Paard
Gebiedsafbakening
P
vergunning-houders
Lek
Nieuwe Maas
Noord
Kinderdijk
Wisboom
De Zwaver
Pannycentrum De Klok
IHC Holland B.V
Royal IHC
Nederwaard No. 1
Museummolen Nederwaard
Nederwaard No. 3
Hooge Boezem van de Overwaard
Hooge Boezem van de Nederwaard
Oude Waterweg
Hotel/Restaurant Kinderdijk
Nederwaard No. 5
Kinderdijk molens
Museummolen Blokweer
Het Nieuwe Waterschap
Overwaard No. 8
Biokaas Kinderdijk
Yusen Logistics (Benelux)
DHL Global Forwarding
Groenenboom Containertransferium...
Autotaalglas Ridderkerk
Restaurant Pegasus
Zwarte Paard
Zorgboerderi
Huis van Zessen
Dorpsstraat
Puntweg
Smitweg
Ridderhaven
Havenkanaal
Rietgors
Lijsvogel

Visitorsmanagement

- gehele seizoen 7 dagen per week kwartierdienst shuttle tussen 10.00 en 18.00 uur (€ 7,50 per auto)
- parkeren langs de Lekdijk is niet meer mogelijk
- auto’s parkeren in Alblasserdam en Nieuw Lekkerland
- financieel risico: consequenties Corona virus?
- ontwikkeling transferium Alblasserdam heeft prioriteit bij bestuur
- aanleg parkeerterrein Nieuwe Lekkerland is gestart

Bescherming tribune

- actuele aanvragen (bijv. Biggelmee)
- bestaande bescherming gaat over de voorkant, niet over de achterkant
- samen met RCE en provincie wordt een toetsingskader opgesteld en aan de raden aangeboden ter besluitvorming *(planning nog onbekend)*

Vervolg uitvoeringsprogramma

- uitwerken; maken begroting (waar mogelijk) en planning
- vaststellen integrale uitvoeringsprogramma door raden (mei 2020?) => inspanningsverplichting
- elk project start met projectplan en vereist expliciete goedkeuring door het bevoegd gezag van betreffende project -> raad heeft vinger aan de pols bij ‘eigen’ projecten & ziet samenhang met andere projecten
- financieel:
    - in mei: globale financiële consequenties
    - in de zomer: werken aan één financieel overzicht voor alles rondom Kinderdijk (voor begroting 2022?)
    - investeringen door gemeenten/overheden moeten terugkomen uit exploitatie Kinderdijk

Programma

- voortgang uitvoeringsprogramma -> toelichtende vragen
- pauze
- voortgang governance -> gesprek
- Afsluiting

Voortgang governance

- de urgentie en noodzaak om ongewenste ontwikkelingen door groei van toerisme tegen te kunnen houden wordt door alle partijen in de stuurgroep onderschreven

- dat vergt doelgerichte, unieke samenwerking tussen de 2 gemeenten, de provincie, het waterschap en de RCE/Unesco

- met een professionele stichting voor exploitatie van het werelderfgoed

Waar ligt de balans tussen voldoende ruimte voor gezonde exploitatie en wenselijke grip op ontwikkelingen?

Gedeeld door leden stuurgroep (1)

- *Kinderdijk als eenheid besturen:* gebiedsperspectief en uitvoeringsprogramma geven de basis
- doorontwikkelen keuzes uit 2012 -> verhelderen rolverdeling, positie stuurgroep en stichting. Zeker niet terug naar situatie voor 2012
- gezonde financiële exploitatie: voor behoud, onderhoud, educatie en voor de dekking van de investeringen die gemeenten moeten doen
- communicatie vanuit één punt
- voortbouwen op steeds positievere ervaring van afgelopen 1,5 jaar

Gedeeld (2): rol en functie stuurgroep

- de stuurgroep is het platform voor inhoudelijke afstemming en coördinatie gebaseerd op gebiedsperspectief en uitvoeringsprogramma
- de besluitvorming over kaders gebeurt op advies van de stuurgroep door het bevoegd gezag. Dat zijn de twee gemeenten, het waterschap, de provincie, de RCE/Unesco
- onderling commitment vastleggen in intentieverklaring (o.i.d)

Gedeeld (3): relatie stichting -stuurgroep

- bestuurder stichting is lid Stuurgroep
- langjarig “contract” tussen leden stuurgroep aan de ene kant en stichting aan de andere kant over wederzijdse verplichtingen
- een onafhankelijke RvT houdt toezicht

Nog niet volmondig gedeeld

- Werelderfgoed is publiek eigendom en publiek gebied: stichting is de juridische vorm die gekozen is voor de exploitatie en voert dus een publieke taak uit
- SWEK is als site-holder verantwoordelijk voor behoud, educatie en exploitatie *binnen de door het bevoegd gezag vastgestelde richting en kaders (op advies stuurgroep)*
- leden RvT worden openbaar geworven op basis van vastgestelde profielen

Nog ter discussie (1)

Aansturing / verantwoordelijkheid voor Visitors-management

College’s zien graag dat stichting bestuurlijk verantwoordelijk wordt voor exploitatie van alles rondom het werelderfgoed (dus ook voor visitors-management, exploitatie transferia en op den duur ook natuurbeheer en onderhoud). Zodat de overheid met maar één partij te maken heeft.

SWEK pleit voor aparte exploitatie BV, die het gezamenlijke eigendom wordt van de gemeente en de SWEK..

Nog ter discussie (2)

College's zien graag dat statuten aangepast worden (*maar kunnen dat niet afdwingen*):

1. om formeel vast te leggen dat kaders voor het handelen vastgesteld worden door bevoegd gezag (*om zo te formaliseren dat stichting publieke taak uitvoert)*
2. zodat kwaliteitszetel(s) in RvT worden opgenomen voor bewoners
3. om de leden van de stuurgroep *op de een of andere manier* invloed te geven op de benoeming van de directie/bestuur van de stichting
4. om leden van de stuurgroep *op de een of andere manier* invloed te geven op de benoeming van de leden van de RvT

Vervolg governance….

- colleges en RvT hebben op 17/3 overleg
- al naar gelang daarvan in april/mei in stuurgroep overeenstemming over aanpassing governance
- intentieverklaring begin juli
- daarna uitwerking in aanpassing statuten en reglement